

Brandförsvaret
Tjänsteskrivelse till Räddningsnämnden

Datum:
2026-02-12

Diarienummer:
RÄN-2025-00114

Handläggare:
Elin Öberg

Rapportering av internkontrollmoment 2026, kontroll av arbetssätt och rutiner för analog hantering vid störningar och avbrott

Förslag till beslut

Räddningsnämnden beslutar

1. **att** godkänna bifogat internkontrollmoment gällande kontroll av arbetssätt och rutiner för analog hantering vid störningar och avbrott.

Ärendet

Rapportering av internkontrollmoment 2026, kontroll av arbetssätt och rutiner för analog hantering vid störningar och avbrott.

God analog beredskap är avgörande för verksamheten. Avsaknad av rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar, eller om dessa är okända eller oprövade, kan leda till produktionsstörningar samt försvåra återgång till normal verksamhet efter informationsavbrott.

Beredning

Ärendet är berett av tjänsteperson vid Uppsala brandförsvär.

Föredragning

Kontrollmomentet är en upprepning från 2025 och har genomförts genom en granskning av tidigare kontrollmoment (RÄN-2024-00160) samt brandförsvarets informationssäkerhetsarbete. Kompletterande intervjuer har hållits med chefer för att ta del av det arbete som utförts sedan föregående granskning.

Granskningen visar att brandförsvaret har god beredskap för att hantera avbrott och störningar. Det finns en kontinuitetsplanering som täcker både alternativa och analoga

hanteringssätt vid IT-bortfall, och robusta reservsystem för kritiska funktioner. Rutiner och planer för hantering av avbrott är på plats, kända och prövade. Informationsbortfall påverkar verksamhetens avdelningar och enheter på olika sätt, vilket gör att chefer arbetar med frågan utifrån respektive ansvarsområde. Därför varierar också lösningar för analog hantering inom organisationen.

Under våren 2025 genomfördes en analog övning och rutinen för nöddrift har testats skarpt under 2025. Ett planerat avbrott genomfördes även i januari 2026. Dessa tillfällen visar att reservrutinerna fungerar väl och att verksamheten kan bibehålla sin funktion under kortare störningar. Längre avbrott kan dock innebära större utmaningar.

Sammantaget görs bedömningen att granskningen är utförd utan anmärkning. Nödvändiga rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar finns, är kända och har prövats i praktiken.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2026-02-12
- Bilaga 1. Kontroll av arbetssätt och rutiner för analog hantering vid störningar och avbrott.

Brandförsvaret

Johan Szymanski
Brandchef

Brandförsvaret
Rapport

Handläggare:
Elin Öberg

Datum:
2026-02-12

Diarienummer:
RÄN-2025-00114

Rapportering av internkontrollmoment 2026, kontroll av arbetssätt och rutiner för analog hantering vid avbrott och störningar

Kontrollmoment

Kontroll av att behovet av rutiner och planer för analogt arbete vid avbrott och störningar är inventerat inom verksamheten och att nödvändiga rutiner och planer är dokumenterade, kända och övade.

Metod och urval

Kontrollmomentet är en upprepning från 2025. Denna kontroll genomfördes genom en granskning av tidigare rapporterat kontrollmoment RÄN-2024-00160 och brandförsvarets arbete avseende informationssäkerhet. Inom ramen för kontrollen genomfördes även kompletterande intervjuer med chefer för att få svar på följande frågor:

- Har du och din avdelning/enhet gjort några nya insatser sedan mars 2025 kopplade till analogt arbete vid avbrott och störningar? Har ni exempelvis haft någon egen övning eller diskuterat detta vid APT eller liknande?
- Har ni ändrat eller uppdaterat era respektive analoga planer efter den analoga övningen som genomfördes 2025?
- Har din avdelning/enhet upplevt några större digitala avbrott, planerade eller oplanerade, där ni har behövt arbeta analogt?

Resultat

God analog beredskap är avgörande för verksamheten. Avsaknad av rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar, eller om dessa är okända eller oprövade, kan leda till produktionsstörningar samt försvåra återgång till normal verksamhet efter informationsavbrott.

Brandförsvaret har en kontinuitetsplanering som beskriver alternativa och analoga arbetssätt vid IT-bortfall. För kritiska system finns robusta reservrutiner, särskilt för den

operativa verksamheten. För verksamhetssystemet Daedalos finns analoga hanteringsplaner och manuella blanketter för tillsyn.

Granskningen visar att brandförsvaret har en fungerande nödrutin för situationer då ordinarie utalarmerings- och sambandsrutiner inte fungerar. "Nödrutin Styrkeledare (SL)" är välkänd och tillgänglig i kommunens dokumenthanteringssystem KLS, och har nyligen använts vid både planerade och oplanerade IT-avbrott under 2025 och 2026. Dessa incidenter bekräftar att reservrutinerna fungerar tillfredsställande.

Under 2025 genomfördes en omfattande analog övning i informationssäkerhet för all heltidspersonal. En ny större analog övning planeras till 2027.

Det råder skillnader mellan enheterna när det gäller hur mycket de arbetar med analog beredskap, vilket beror på att informationsbortfall påverkar dem på olika sätt och att behovet varierar. Insatserna omfattar exempelvis redundanta IT-system, nödrutiner, övervakning av kritiska system samt utskrivna telefonlistor, blanketter och lagtexter.

Sedan förra årets kontrollmoment och den gemensamma analoga övningen har flera konkreta åtgärder vidtagits:

- dialog på APT om erfarenheterna från övningen
- återkommande dialog enhetsmöten om analog beredskap
- genomfört förberedelser anpassade efter sina egna behov så som telefonlistor och appen *Signal* för enheten för att på så sätt ha ett fristående kommunikationssätt från kommunens IT-miljö.
- plan har tagits fram för att se över och vid behov uppdatera brandförsvarets fysiska låscylindrar
- årlig granskning och uppdatering av rutiner och instruktioner för den operativa verksamheten

Sammantaget konstateras att nödvändiga rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar finns, är kända och prövade. Granskningen är genomförd utan anmärkning.

Kommentar

Den genomförda analoga övningen samt tillämpningen av nödrutinen visar att verksamheten kan fortsätta med endast mindre påverkan vid kortare avbrott. Vid längre avbrott kan dock större utmaningar uppstå, sådana situationer har ännu inte testats i praktiken. Det är därför särskilt viktigt att fortsätta utveckla och förankra kontinuitetsplaneringen, samt att ta fram tydliga rutiner och planer för hur kritiska system och arbetsuppgifter ska hanteras manuellt vid störningar och avbrott.

För att säkerställa att all personal vet hur de ska agera vid informationsavbrott behöver dialog, tester och övningar genomföras regelbundet. Kunskap kan snabbt bli inaktuell, därför är kontinuerlig utbildning och återkommande praktiska övningar avgörande för att upprätthålla beredskapen.

Detta arbete bör integreras i det systematiska informationssäkerhetsarbetet, så att rutiner och beredskap hålls aktuella, välkända och prövade i hela organisationen.

Elin Öberg
Kvalitetsutvecklare och dataskyddssamordnare RÄN